

ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Библиотечно-информационни науки

Том 14/15, 2022/2023

ANNUAL OF SOFIA UNIVERSITY “ST. KLIMENT OHRIDSKI”

FACULTY OF PHILOSOPHY

Library and Information Science

Volume 14/15, 2022/2023

КАРИЕРНА ТРАЕКТОРИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ВЪЗПИТАНИЦИ НА СПЕЦИАЛНОСТ „БИБЛИОТЕЧНО- ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ“ В СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“: ИЗСЛЕДВАНЕ ЧРЕЗ ПЛАТФОРМАТА LINKEDIN

ЕЛИЦА ЛОЗАНОВА-БЕЛЧЕВА

Елица Лозанова-Белчева. КАРИЕРНА ТРАЕКТОРИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ВЪЗПИТАНИЦИ НА СПЕЦИАЛНОСТ „БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ“ В СУ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“: ИЗСЛЕДВАНЕ ЧРЕЗ ПЛАТФОРМАТА LINKEDIN

Изследването се фокусира върху идентифициране и проследяване на данни за завършилите бакалавърската програма по библиотечно-информационни науки (БИН) и/или магистърските и докторските програми в катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ на Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ чрез платформата LinkedIn. Основната цел е да се проучат потребителски профили с видима афилиация към специалност БИН и да се извлече и анализира информация за уменията и професионалното развитие, както и допълнителни публично достъпни сведения за тези алумни, представляващи също изследователски интерес.

Ключови думи: алумни, кариерно развитие, умения, професионално развитие, LinkedIn, библиотечно-информационни науки.

Elitsa Lozanova-Belcheva. CAREER TRAJECTORY AND COMPETENCIES OF LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE ALUMNI OF SOFIA UNIVERSITY “ST. KLIMENT OHRIDSKI”: A STUDY BASED ON THE LINKEDIN PLATFORM

The research focuses on identifying and observing data on graduates of Bachelor of Library and Information Science (LIS) and/or Master and PhD programs in the Department of Library and Information Studies and Cultural Policy of the Faculty of Philosophy at Sofia University “Kliment Ohridski” through the LinkedIn platform. The main objective is to investigate user profiles with visible affiliation to LIS and to extract and analyze information on skills and professional development, as well as additional public available data on those alumni, which are also of research interest.

Keywords: Alumni, career development, skills, professional development, competences, LinkedIn, library and information sciences.

ВЪВЕДЕНИЕ

Алумни клубовете по цял свят са жив организъм, подкрепят се, изграждат силни и здрави връзки и техният потенциал е признат както на институционално ниво, така и на междуличностно ниво. Проследяването на кариерното развитие на възпитаниците на дадена образователна институция е непрекъснат, сложен и комплексен процес. Не случайно престижни университети, ярко открояващи се на световната образователна карта, са положили основите на своите Алумни асоциации назад във времето и продължават да развиват активно тази дейност през годините. Практиката показва, че бившите възпитаници могат да се разглеждат „като ментори в стажантски програми, като носители на практическо познание за добри делови практики и не на последно място, като спонсори и дарители на изследователски, спортни и други проекти“¹. Поддържането на активна комуникация с дипломираните бакалаври, магистри и доктори, отключва различни възможности, така например „един вид ангажираност на алумни членовете [е]... дарителството“². Специалностите, катедрите, факултетите и университетите са видими в общественото пространство и се презентират именно чрез успешната реализация на възпитаниците си и придобитите от тях умения, релевантни на съвременните изисквания на пазара на труда.

В този дух, екипът на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ (БНИКП) се стреми да поддържа връзка с хората, чувстващи ангажираност и принадлежност към специалностите и програмите на Катедрата като проследява тяхната професионална реализация, отразена в социалните мрежи*, които като LinkedIn, ускоряват процеса по намиране на нова работа и връзката с потенциални клиенти.

¹ **Смова, М.** Фондонабиране чрез университетските Алумни клубове в България. Успешни проекти, продукти и услуги. В: *Годишник на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“*, 2014, Т. 12, N 1, с. 274. Достъпно от: <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=412763>

² **Смова, Милка, Харалампиев, Калоян.** Алумни мрежите в подкрепа на организационното развитие на университетите в България – подходи за тяхното създаване и развиване. В: **Илиева, Снежана, Маркович, Миряна Р., Янкулова, Йоана** състав. *Лидерство и организационно развитие: сборник с доклади международна научна конференция „Лидерство и организационно развитие“ Китев, България [16–19 юни 2016]*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2016, с. 343. ISBN 978-954-07-4129-1. Достъпно от: <https://unipress.bg/image/catalog/1pdf/6.pdf>

* През юни 2011 г. е създадена Фейсбук група „Приятел на БИН в СУ“, която момента има активни 192 членове. Групата е публична и е достъпна на адрес: <https://www.facebook.com/groups/180098618716557/>

Тъй като „библиотечно-информационните науки са динамична област, която непрекъснато се развива, съобразно непрекъснато променящата се среда на информационните източници, устройствата за съхранение и платформите за предоставяне на информация“³, кариерното развитие, допълнителното сертифициране и преквалификацията на бившите възпитаници са показателни в каква степен нуждите на пазара на труда се удовлетворяват от притежаваните умения и придобити знания.

ЦЕЛ И МЕТОДИКА НА ПРОУЧВАНЕТО

Настоящото изследване е проведено през периода юли – септември 2023 г. и има за цел да идентифицира потенциални участници за включване в Алумни общност на завършилите студенти от специалност „Библиотечно-информационни науки“ (БИН) към Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и да извлече данни за тяхната професионална реализация и придобити компетентности и умения, предоставени за публичен достъп в платформата LinkedIn.

Проучването е осъществено чрез методите деск рисърч и наблюдение, а данните са систематизирани, селектирани и проверени чрез детайлно преглеждане на публичните профили на участниците, публикувани в LinkedIn.

Фокусът е поставен върху платформата LinkedIn, която се „разви динамично и устойчиво и вече не се побира в традиционното определение като бизнес социална мрежа, насочена към подбор на персонал и търсене и намиране на работа, ... [но и] в посока анонсиране на събития, представяне на резултати от тях, ..., даване на линкове към институции и организации, ... [както и] с възможностите за обучение и самообучение в предлаганите курсове по различни актуални теми“⁴. Също така, LinkedIn се припознава и от студентите, които са в процес на обучение като „възможност за кариерно развитие“⁵.

Възможностите за поддържане на персонална страница (профил) в LinkedIn, както и за издирване на опции за наемане/предлагане на работа от организации и физически лица са познати и експлоатирани сред потребителите. Те са и широко дискутирани сред изследователите по отношение на това: „каква е ролята на мрежата в бизнеса при подбор на персонал и как се прави представянето на търсещите работа на практика в онлайн среда; как канди-

³ Leeladharan, M., Nileena, P. V., Thiyagarajan, S. Connecting with Library Science research scholars and alumni using the Facebook Page: An empirical study. In: *Library Philosophy and Practice* (ejournal), 2020, 4624. Available from: <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/4624>

⁴ Мавродиева, Иванка. Медийна екология и дигитална медийна грамотност. В: *Проблеми на постмодерността*, 2019, Год. 9, № 1, с. 121. ISSN 1314-3700. Достъпно от: <https://pmpjournal.org/index.php/pmp/article/view/171/163>

⁵ Tsvetkova, N., Mavrodieva, I. Social Capital and Participation in Virtual Student Communities. In: *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*, 2018, Vol. 4, N 2, p. 813. DOI: <https://dx.doi.org/10.20319/pijss.2018.42.800819>

датите се позиционират и ориентират към кариерно развитие; какви ползи имат кандидати от представянето им в бизнес социалната мрежа и от поддържане на активен профил с актуална информация; как корпорациите разбират професионалните връзки в LinkedIn и как се решава въпросът с доверието⁶. Но функциите, свързани с използването на страницата „Алумни“ на профила на училище/ колеж/ университет в LinkedIn, където се предоставя информация за възпитаниците на съответната образователна институция и достъп до споделени от тях професионални профили са по-слабо познати и именно те представляват изследователски интерес за нас.

Първоначалният преглед на информационните ресурси по темата, показва наличие на публикации⁷, проследяващи приложението на LinkedIn в изграждането и поддържането на Алумни мрежи и даващи основа за бъдещи анализи на професионалното развитие на завършилите, като се наблюдават автори, които периодично проучват темата⁸.

Етапи на проучването

В първия етап на проучването бе необходимо да се провери дали в профила на Софийския университет в LinkedIn има страница „Алумни“ и дали е възможно чрез нея да се идентифицират лични профили, асоциирани към катедра БНИКП и/или специалност „Библиотечно-информационни науки“.

⁶ **Мавродиева**, Иванка. Студентите и социалните мрежи: между приемането във виртуални групи и утвърждаването във виртуални общности. В: **Харизанова**, Оля, **Мавродиева**, Иванка, **Кавръкова-Георгиева**, Стамена, **Николов**, Никола. *Благополучие в дигиталния свят*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2017. с. 53. Достъпно от: <http://hdl.handle.net/10506/1412>

⁷ **Case**, T. L., **Gardiner**, A., **Rutner**, P., **Dyer**, J. N. A linkedin analysis of career paths of information systems alumni. In: *The Journal of the Southern Association for Information Systems*, Vol. 1, N 1, pp. 1–13. DOI: 10.3998/jsais.11880084.0001.102 Available from: <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/info-sys-facpubs/10/>; **Davis**, J. W., **Hans-Georg**, F., **Monica L.**, **Sullivan**, S. E. Networking via LinkedIn: An examination of usage and career benefits. In: *Journal of Vocational Behavior*, 2020, Vol. 118, 103396, ISSN 0001-8791. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2020.103396>; **Oetjen**, R. M., **Oetjen**, D., **Richardson**, E., **Calkins**, C., **Gordon**, J. Creating a Culture of Connectedness to Foster Alumni Engagement. In: *Journal of Health Administration Education*, 2023, Vol. 40, N 1, pp. 23–38. Available from: <https://www.ingentaconnect.com/content/aupha/jhae/2023/00000040/00000001/art00004>

⁸ **Li**, Lei, **Zheng**, Guangzhi, **Peltsverger**, Svetlana, **Zhang**, Chi. Career Trajectory Analysis of Information Technology Alumni: A LinkedIn Perspective. In: *Proceedings of the 17th Annual Conference on Information Technology Education (SIGITE ,16)*. New York: Association for Computing Machinery, 2016, pp. 2–6. DOI: <https://doi.org/10.1145/2978192.2978221>; **Li**, Lei, **Peltsverger**, Svetlana, **Zheng**, Jack, **Le**, Linh, **Handlin**, Michael. Retrieving and Classifying LinkedIn Job Titles for Alumni Career Analysis. In: *Proceedings of the 22nd Annual Conference on Information Technology Education (SIGITE ,21)*. New York: Association for Computing Machinery, 2021, pp. 85–90. DOI: <https://doi.org/10.1145/3450329.3476858>

Запознаването с функционалните възможности на страниците „Алумни“ към институционални профили показва, че те позволяват да се:

- ✓ идентифицират възпитаници на определено училище/ колеж/ университет и от определена специалност и да се осъществи връзка с тях;

- ✓ види какво са постигнали възпитаниците от възпитаници на определено училище/ колеж/ университет и от дадена специалност след завършването си – придобити умения; допълнителни квалификации и сертификати; квалификации, професионално развитие⁹;

- ✓ установи каква е настоящата професионална позиция и месторабота на даден възпитаник от определено училище/ колеж/ университет и от определена специалност;

- ✓ види информация къде (в коя държава) живее даден възпитаник от определено училище/ колеж/ университет и от определена специалност¹⁰.

Издирването на профил на организация през LinkedIn е стандартизирано – по наименование на организацията. След откриване на институционален профил, в случая – „Sofia University St. Kliment Ohridski“ (<https://www.linkedin.com/school/sofia-university-st.-kliment-ohridski>), проверяваме дали към него се поддържа страница с данни за Алумни и потвърждаваме, че такава страница е налична – „Алумни“ (<https://www.linkedin.com/school/sofia-university-st.-kliment-ohridski/people/>). Във всяка една подобна секция могат да се видят данните за всички бивши възпитаници, които имат лични профили в LinkedIn и които са публикували в тях информация за придобито образование към съответния университет/ колеж: име на висшето училище, придобита специалност, образователна степен – бакалавър, магистър, доктор. Коректно поддържаните лични профили, съдържат данни за местожителство и за настояща месторабота и/ или предходни работни позиции, а също и за придобити умения, които могат да бъдат посочени като получени по време на обучението и/ или чрез различни други квалификации (могат да се отбелязват и придобитите допълнителни сертификати, лицензи).

При наличие на всички тези данни, в страницата „Алумни“ се визуализират графики с топ 15 позиции, групирани в следните категории:

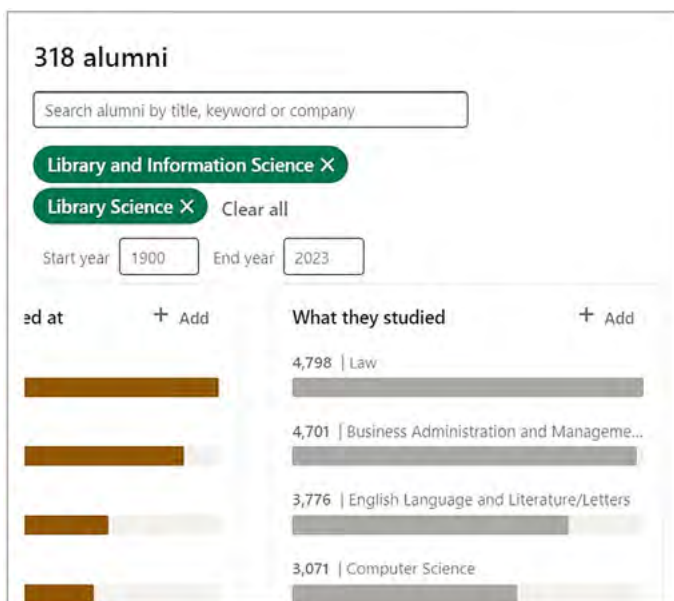
- „Къде работят“ (*Where they work*) – брой възпитаници по месторабота;
- „Къде живеят“ (*Where they live*) – брой възпитаници по местоживене (държава, град);
- „Какво работят, с какво се занимават“ (*What they do*) – брой възпитаници по заемана длъжност;

⁹ **Page alumni tab** In: *LinkedIn Help* [online]. July 2023. Available from: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a567083?hcppcid=search>

¹⁰ **Belcak, Austin**. The LinkedIn Alumni Tool: How to Use it and Make New Connections. In: *Cultivated Culture* [online]. 26 oct 2020. Available from: <https://cultivatedculture.com/linkedin-alumni/>

- „Какви умения имат“ (*What they are skilled at*) – брой възпитаници по придобити умения (определени от самите тях в персоналния им профил¹¹);
- „Какво са учили“ (*What they studied*) – брой възпитаници, завършили определена специалност/ област в дадения университет;
- „Какво ниво на свързаност имат“ (*How you are connected*) – брой възпитаници по ниво на свързаност в LinkedIn.

За да локализираме данните за бивши студенти, завършили специалност БИН чрез страницата „Алумни“ на СУ, като следваща стъпка, допълнително към категорията „Какво са учили“ въвеждаме като филтър за търсене ключови думи: “Library and Information Science” и “Library Science” и получаваме резултат – 318 алумни (сн. 1.).

Сн. 1. Общ брой идентифицирани Алумни, завършили БИН

Като следващ етап, с оглед верифициране на получените резултати и извличане на допълнителна информация, бе проведено индивидуално и детайлно преглеждане на всеки профил и бе установено, че **53** от регистрираните потребители в платформата LinkedIn не отговарят на изследваната целева група – алумни на специалност „Библиотечно-информационни науки“ и Катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Данните за тези лица не са включени в обобщения анализ, тъй като попадат в някоя от следните групи:

¹¹ **Add and remove skills on your profile.** In: *LinkedIn Help* [online]. September 2023. <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a549047?hcppcid=search>

– Завършили специалност „Библиотечно-информационни науки“, (бакалавърска или магистърска степен) в чуждестранен университет, а в Софийския университет са завършили бакалавърска, магистърска или докторска степен по друга специалност – **6 бр.**;

– Завършили специалност по библиотечни и информационни науки (бакалавърска, магистърска или докторска степен), но в друг български университет – в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) или във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. В Софийския университет те са завършили бакалавърска, магистърска или докторска степен по друга специалност – **12 бр.**;

– Учили специалност „Библиотечно-информационни науки“, бакалавърска степен в Софийския университет, но само 1–2 години, без да завършат обучението си – **7 бр.**;

– В процес на обучение в специалност „Библиотечно-информационни науки“, бакалавърска степен в Софийския университет – **8 бр.**;

– Със статус „LinkedIn member“ – членове на LinkedIn, които имат ограничена публична видимост на данните и нямаме достъп до тяхна персонална информация – **19 бр.**

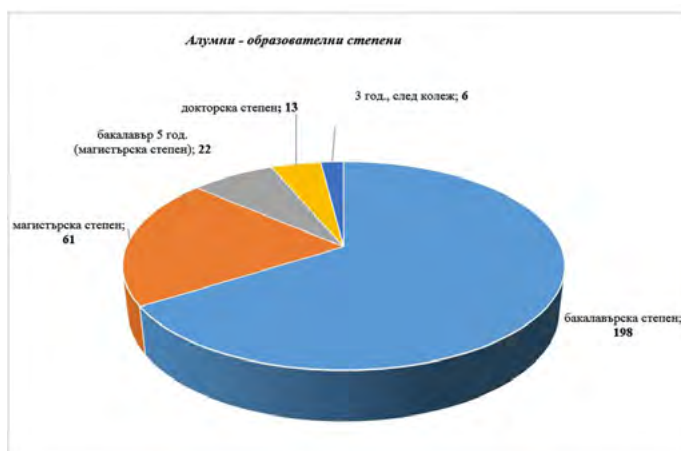
– Обучавали се чуждестранни студенти по програма Еразъм (1/2 семестър) – **1 бр.**

Така, за последващите етапи на проучването бе уточнена крайната бройка от **265** Алумни на Катедра БНИКП, които са завършили своето образование в периода 1990–2023 г.

Анализ на резултатите

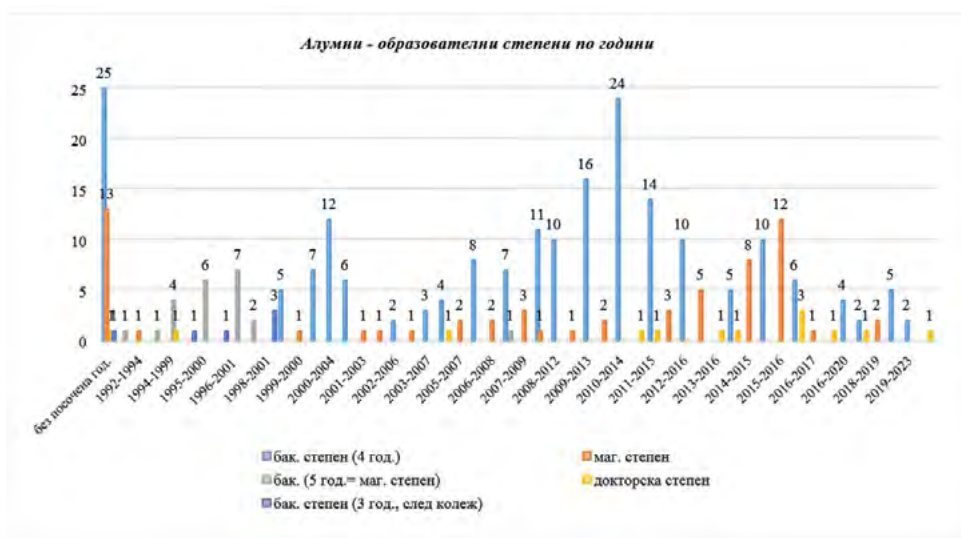
Подробният преглед на потребителските профили на завършилите ни дава сведения за придобитите образователни степени – бакалавърска (3-годишно обучение, задочна форма, след придобита степен „специалист“^{*}), бакалавърска (4-годишно обучение), бакалавърска (5-годишно обучение, призната за магистърска степен), магистърска (1- или 2-годишно обучение), докторска (3 години – редовно форма; 4 години – задочна форма) – фиг. 1. Общият брой е по-голям от броя на всички алумни, тъй като някои потребители имат придобита и бакалавърска, и магистърска степен, а има и такива, които са получили и докторска степен в Катедра БНИКП.

^{*} Програмата е предназначена за завършилите Държавния библиотекарски институт, Полувисшия институт по библиотечно дело (ПИБД), Колежа по библиотечно дело (КБД) или Колежа по библиотекознание и информационни технологии (КБИТ), преди преобразуването в Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии, през 2004 г., а от 2010 г. – Университет по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ). Източник: За УниБИТ. В: *Университет по библиотекознание и информационни технологии* [онлайн]. Достъпно от: <https://www.unibit.bg/about-unibit/overview/alma-mater>

Фиг. 1. Брой завършили по придобита образователна степен в Катедра БНИКП

Справката за броя студенти, получили образователна степен в Катедрата е представена на фиг. 2, като допълнително е направена и проверка на някои данни, поради неточното им вписване в потребителските профили (напр. за докторантското обучение са ползвани данните от документите за публична защита, където е налична справка за обучението.)

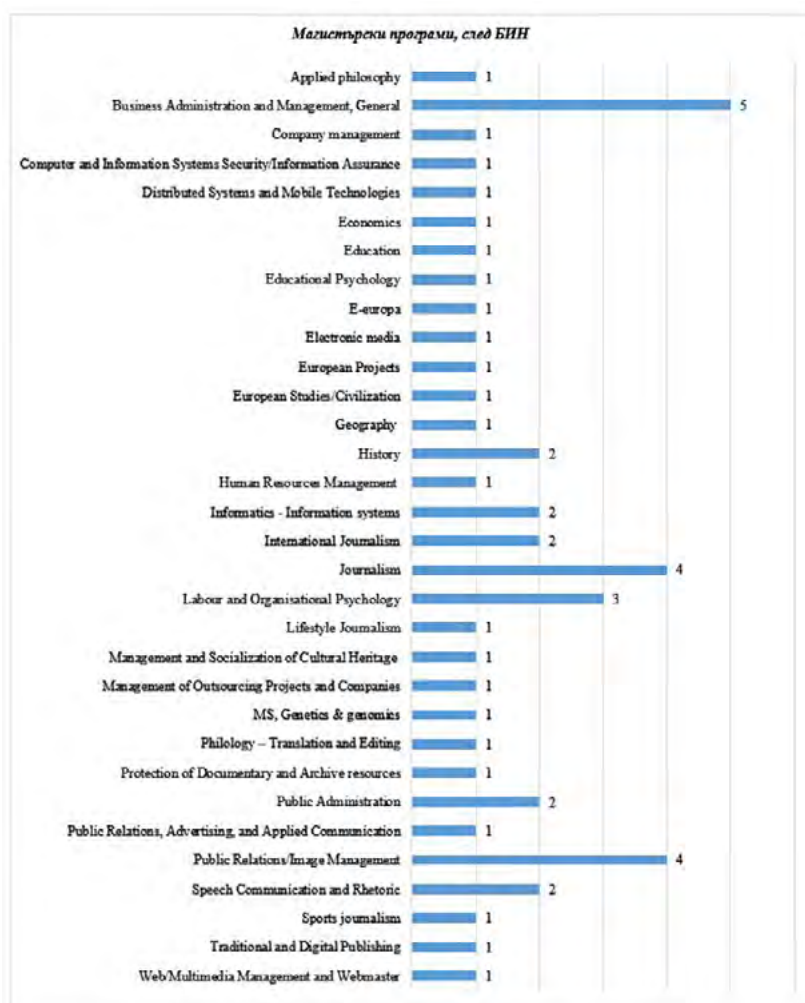

Фиг. 2. Брой обучавани по образователна степен и по години

Най-много регистрирани алумни в LinkedIn са бакалаврите, обучавали се през периода 2010–2012 г. – 12%, след тях се нареждат бакалаврите от 2009–2013 г. и от 2011–2015 г. с по 8%.

По отношение на магистърските програми (МП), анализът показва, че от 46% от избраните специалности са в Софийския университет, като превес има Философския факултет с 13 избрани МП, следван от Факултета по журналистика и масови комуникации и Стопанския факултет с по 8 избрани МП (фиг.3.).

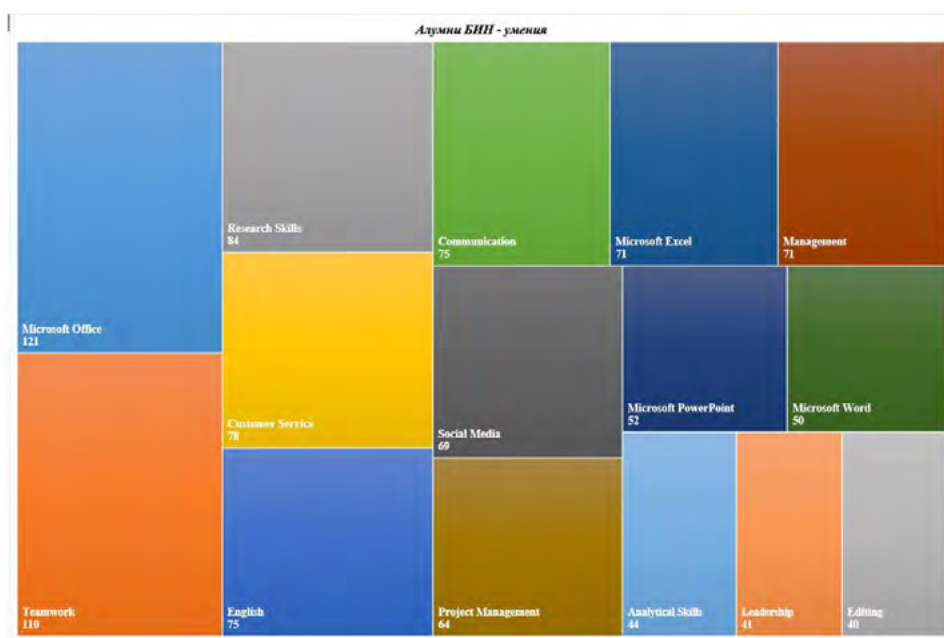
Останалите 54% се поделят между УНСС (8 бр.), Нов Български Университет (7 бр.), УниБИТ (6 бр.) с най-много придобити магистърски степени от завършилите БИН, както и няколко чуждестранни университета, сред които – McGill University, University of London, Stockholm University, Aarhus University, University of Bedfordshire, Fachhochschule Hannover, Saïd Business School – University of Oxford, Universitat Pompeu Fabra, Buckinghamshire New University, University of Sunderland и др.

Фиг. 3. Магистърски програми от Софийския университет, избрани от алуни БИН

За реализиране на поставените изследователски задачи, като следващ етап бяха извлечени данните за топ 15 придобити умения, посочени от завършилите – от категорията „какви умения имат“ (фиг. 4) в Алумни страницата на СУ в LinkedIn.

Владеенето на софтуерните продукти от пакета на Microsoft Office е посочено в 12% от профилите (като поотделно са посочени и конкретните програми – Microsoft Excel – 7%, Microsoft Word – 5% и Microsoft Power Point – 5%), а работата в екип е открояна като придобито умение от 10% от завършилите. Прави впечатление, че на трето място са отличени изследователските умения (8%), следвани от обслужване/ работа с потребители (7%), а на 5-та позиция са поставени владеенето на английски език и комуникации (комуникативни умения) с по 7%. Сред топ 15 умения попадат и умения по мениджмънт – 7%, социални медии – 7%, управление на проекти – 6%, както и аналитични и лидерски умения – с по 5% и редакторски умения – 4%.

Фиг. 4. Алумни БИН – данни за топ 15 придобити умения

Както беше споменато по-горе, включването на информация за компетентности, които завършилите притежават се извършва самостоятелно от потребителите¹². Първоначалното добавяне на данни за придобити умения се активира при посочването на детайли за образование – отваря се падащ списък с възможности, като няма ограничение в избора и е възможно и ръчно въвежда-

¹² Add and remove...Цит. съч.

не на умения. След придобиване на лицензи и сертификати също е възможно избиране и добавяне на умения, както и по всяко друго време по преценка на потребителя, но посоченият брой умения не трябва да надхвърля 100¹³. Секцията с умения може да се управлява според собствените предпочитания – в какъв ред да се подрежда списъка, дали да се приеме или не потвърждение от друг потребител (endorsement) на умение¹⁴.

В този смисъл информацията за 15-те най-често посочени умения от бившите възпитаници на специалност БИН не може да се тълкува еднозначно, тъй като не е видимо дали тези компетентности са посочени като част от придобитата образователна степен или на следващо ниво от потребителите. Показателно е обаче, че всички тези умения попадат в учебните планове на специалност „Библиотечно-информационни науки“¹⁵ и са съобразени с рамката за дигитални компетентности DigComp¹⁶, която фиксира задължителните умения, необходими за реализация и работа в дигиталната епоха^{17,18}.

При детайлния преглед на профилите се забелязва интерес към допълнително обучение в областта на ИКТ и надграждане на придобитите умения в специалност БИН (табл. 1).

¹³ **Skill endorsements.** In: *LinkedIn Help* [online]. September 2023. Available from: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a565106?hcppid=search>

¹⁴ Пак там.

¹⁵ **Библиотечно-информационни науки: бакалавърска програма.** В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/obuchenie/bakalavarski-programi/bibliotechno-informacionni-nauki/>

¹⁶ **European Commission.** DigComp. In: *EU Science Hub* [online]. [Viewed 25.09.2023]. Available from: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp_en

¹⁷ **Миланова, Милена, Лозанова-Белчева, Елица.** Рефлексия на Европейската рамка DigComp 2.0 в обучението на БИН специалисти в СУ „Св. Климент Охридски“. В: *Библиотека*, 2017, Год. XXIV, № 3, с. 221–235. ISSN 0861-847X. Достъпна от: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=618571>

¹⁸ **Миланова, Милена, Лозанова-Белчева, Елица.** Обучението на специалисти по информационни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в контекста на дигиталната трансформация и изискванията на пазара на труда. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, Книга Библиотечно-информационни науки*, 2018, Т. 10, с. 21–43. ISSN (print): 1313-4256, DOI: <http://hdl.handle.net/10506/2560>

Програма	Уч. дисциплина	семестър
<i>Бакалавърска програма „Библиотечно-информационни науки“, редовно обучение¹⁹/ задочно обучение²⁰</i>	• Въведение в информационните и комуникационните технологии	1 сем.
	• Въведение в дигитализацията	2 сем.
	• Бази от данни	3 сем.
	• Дигитализация на културното наследство	3 сем.
	• Научно-производствена практика по ИКТ – част 1	3 сем.
	• Научно-производствена практика по ИКТ – част 2	4 сем.
	• Презентация и презентиране	5 сем.
	• MARC формати и метаданни	6 сем.
	• Системи за библиографска информация	6 сем.
	• Уеб технологии	7 сем.
	• Въведение във виртуализацията на обекти	7 сем.
	• Виртуализация на обекти	8 сем.
<i>Магистърска програма „Библиотечно-информационни технологии“ (БИТ)²¹</i>	• ИКТ в библиотеките	1/2 сем.
	• Машиночетима обработка на информационните ресурси	2 сем.
	• Информационни системи	2 сем.
	• Дигитализация на културното наследство	1/2 сем.
<i>Магистърска програма „Библиотечно-информационни науки и културна политика“ (БИНКП)²²</i>	• Информационна култура	1 сем.
	• Облачни технологии	2 сем.
	• Електронни колекции	1/2 сем.

Табл. 1. Учебни дисциплини, свързани с придобиване на информационни компетентности, ИКТ и дигитални умения (учебни планове за 2022/2023).

Анализът на данните за повишаването на квалификацията с курсове или магистърски програми сочи, че най-голям процент имат получените сертификати от курсове в СофтУни – софтуерен университет – 15 алумни, които са

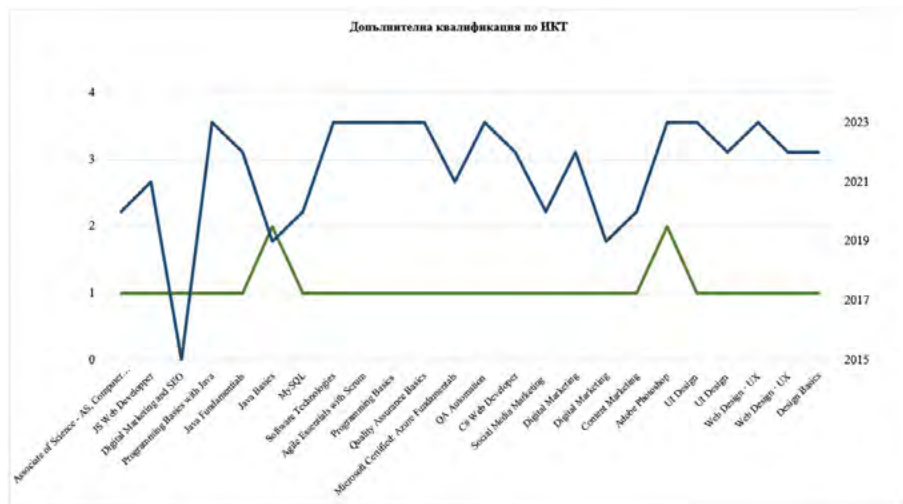
¹⁹ **Библиотечно-информационни науки: бакалавърска програма.** Учебен план 2022/2023 редовно обучение. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BIN_2022_redovno.pdf

²⁰ **Библиотечно-информационни науки: бакалавърска програма.** Учебен план 2022/2023 задочно обучение. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BIN_2022_zadochno.pdf

²¹ **Библиотечно-информационни технологии: магистърска програма.** Учебен план 2022/2023. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/Библиотечно-информационни-технологии-2023.pdf>

²² **Библиотечно-информационни науки и културна политика: магистърска програма.** Учебен план 2022/2023. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BINKP_2022.pdf

посетили общо 29 курса за периода 2015–2023 г., фиг. 5). Предпочитани са и сертификационните курсове на Microsoft – 7, Cisco – 6, LinkedIn – 6, SAP – 4, Coursera – 3 и сертификатите за владение на англ. език – 6 бр.

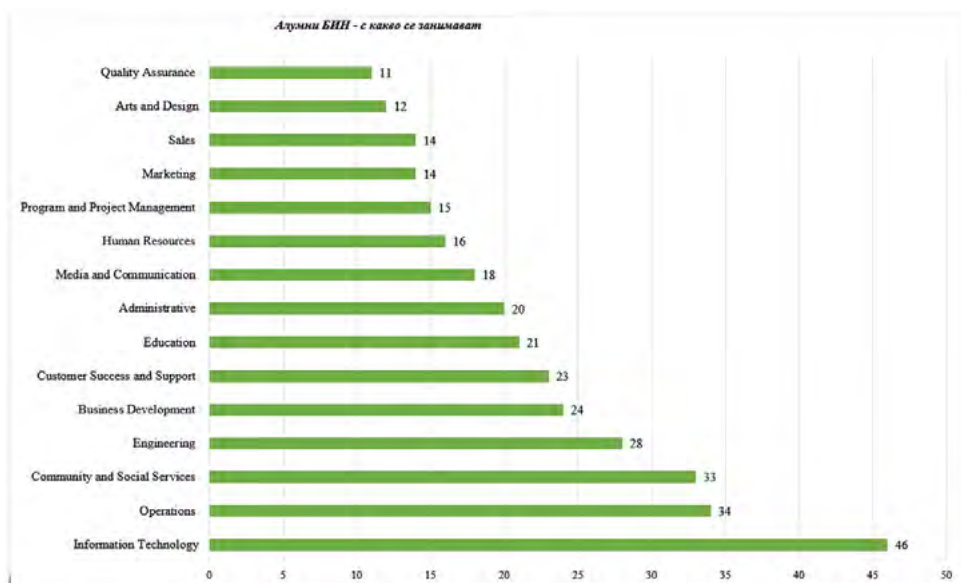

Фиг. 5. Брой допълнителни курсове за квалификация по ИКТ

Интерес за изследването представлява и професионалната ангажираност на възпитаниците на Катедрата и тяхното кариерно развитие до момента, отразени в профилите им в LinkedIn. По публикуваните данни можем да проследи какви длъжности са предпочитани, за какъв период са били заемани, а също така и да се ориентираме по отношение на кариерния им избор, който „в субективен план той се дефинира като сбор от предпочитанията, стремежите, намеренията и ориентацията на индивида; в обективен смисъл той се определя от социоикономическия и социокултурния контекст и е детерминиран в голяма степен от семейството и образованието“²³.

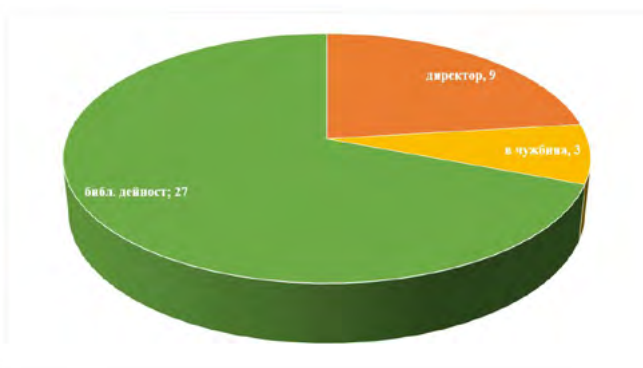
Заеманите длъжности – топ 15 позиции по сфери на дейност от категорията „с какво се занимават“ са визуализирани на фиг. 6. Данните сочат, че с информационни технологии са професионално ангажирани 14% от завършилите, на следващо място са обществените и социални услуги и оперативната дейност – с по 10%, а инженерингът (софтуерно инженерство) е с 9%. С по 9% са и позициите, свързани с клиентска поддръжка и бизнес развитие, а с по 6% са: образование, административна дейност, медии и комуникации и с по 5% са: човешки ресурси, управление на програми и проекти. С маркетинг са заети 4% , също с по 4% са дейностите по продажби и изкуство и дизайн, а 3% са ангажираните с осигуряване на качество.

²³ **Карабелъова, Соня, Дорева, Деяна.** Психологически аспекти на кариерния избор. В: Год. СУ „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, Книга Психология, Т. 102, 2011, с. 92. Достъпно от: <http://hdl.handle.net/10506/768>

Фиг. 6. Алумни БИН – данни за топ 15 заемани длъжности по сфери на дейности

При индивидуалния преглед и анализ на информация от потребителските профили бе установено, че 39 от завършилите в момента работят в библиотечно-информационни звена, като 9 от тях заемат длъжност директор на библиотека, а трима работят в чужбина (фиг. 7). Други 18 са били професионално ангажирани в библиотеки, като 3 от тях в Германия, но в момента се занимават с други дейности, най-вече, свързани с ИКТ.

Фиг. 7. Алумни БИН, работещи в библиотеки към настоящия момент

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Съвременният напредък и продължаващите изследвания в областта на технологиите, особено що се отнася до информационните и библиотечните

услуги, провокират прилагането на нов подход към библиотечно-информационното образование в световен мащаб. Тази промяна има за цел ефективно да подготви специалистите да се справят с предизвикателствата, породени от технологичния напредък и да създаде адаптивни механизми за приспособяване към промените²⁴.

Проследяването на професионалната реализация на завършващите студенти, може да послужи не само като ориентир за това какъв е техният кариерен избор, но и за установяване до каква степен дисциплините, предвидени в учебните планове се припокриват с очакванията и предпочитанията им, а също и накъде се насочват за допълнителна квалификация и преквалификация.

Според Abubakar²⁵ трансформациите в дигиталното общество изискват от БИН-специалностите по света да преразгледат и променят съдържанието на своите учебни програми с цел да подготвят завършващите студенти със знания и умения, които да им позволят да се реализират успешно на постоянно променящия се информационен пазар.

Екипът на катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ се стреми непрекъснато да актуализира учебното съдържание на предлаганите програми във всички образователни степени и да отразява промените, настъпващи в интелигентното информационно общество. Що се отнася до направеното проучване, то очертава някои ясни изводи:

- Студентите, завършили успешно специалност БИН и магистърските програми БИТ и БИНКП имат изградени основни компетентности, необходими за реализация на пазара на труда, които им дават възможност да изберат различни сфери на дейност.

- Завършилите демонстрират явен интерес към надграждане на знанията и практическите учения в областта на ИКТ, дигиталните технологии и най-вече програмирането, което не е включено в учебното съдържание на специалност БИН, предвидено в рамките на професионалното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки. Въпреки това, основни дисциплини в областта на ИКТ се преподават, не само теоретично, но и практико-приложно и са застъпени в цялото обучение.

- Голяма част от завършващите не се възползват пълноценно от изграждането на бъдещи контакти с техни колеги и поддържането на комуникация с потенциални работодатели или клиенти чрез платформата LinkedIn и не създават свои профили там.

²⁴ **Ekwelem**, Chukwunaza N. Mentoring Library and Information Science (LIS) Students for Successful Career Path in the Digital Era. In: *Global Review of Library and Information Science (GRELIS)*, 2023, Vol. 19 (Special Edition), p. 3. ISSN 3428-0009. Available from: https://portal.bazeuniversity.edu.ng/staff/assets/uploaded_publications/202311151751031959487960.pdf

²⁵ Пак там.

- Платформата LinkedIn не е основната и единствена възможност за създаване на Алумни общности, но предоставя достатъчно детайлна информация, която е публикувана на свободен достъп и може да се организира и анализира.

- Подобни изследвания биха могли да се провеждат периодично и по този начин да осигурят база от данни за съпоставителен анализ и проследяване на настъпващи промени.

Образованието по БИН в световен мащаб възприема интердисциплинарни и разнообразни подходи, които въвеждат много нови параметри в областта. В резултат на това, учебните програми по БИН включват сфери като наука за данните, управление на изследователски данни, дигитална хуманитаристика и много други, за да се разширят границите на обучителните програми в областта на БИН²⁶.

ЦИТИРАНИ ИЗТОЧНИЦИ:

Библиотечно-информационни науки и културна политика: магистърска програма. Учебен план 2022/2023. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BINKP_2022.pdf

Библиотечно-информационни науки: бакалавърска програма. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/obuchenie/bakalavarski-programi/bibliotечно-informacionni-nauki/>

Библиотечно-информационни науки: бакалавърска програма. Учебен план 2022/2023 редовно обучение. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BIN_2022_redovno.pdf

Библиотечно-информационни науки: бакалавърска програма. Учебен план 2022/2023 задочно обучение. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BIN_2022_zadochno.pdf

Библиотечно-информационни технологии: магистърска програма. Учебен план 2022/2023. В: *Философски факултет* [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/Библиотечно-информационни-технологии-2023.pdf>

Карабелъова, Соня, Дорева, Деяна. Психологически аспекти на кариерния избор. В: *Год. СУ „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, Книга Психология*, Т. 102, 2011, с. 91–118. Достъпно от: <http://hdl.handle.net/10506/768>

Мавродиева, Иванка. Медийна екология и дигитална медийна грамотност. В: *Проблеми на постмодерността*, 2019, Год. IX, № 1, с. 112–131. ISSN 1314-3700. Достъпно от: <https://pmpjournal.org/index.php/pmp/article/view/171/163>

Мавродиева, Иванка. Студентите и социалните мрежи: между приемането във виртуални групи и утвърждаването във виртуални общности. В: **Харизанова, Оля, Мавродиева, Иванка, Кавръкова-Георгиева, Стамена, Николов, Никола.** *Благополучие в дигиталния свят*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2017. с. 48–68. Достъпно от: <http://hdl.handle.net/10506/1412>

²⁶ Пак там.

- Миланова, Милена, Лозанова-Белчева, Елица.** Обучението на специалисти по информационни науки в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в контекста на дигиталната трансформация и изискванията на пазара на труда. В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Философски факултет, Книга Библиотечно-информационни науки*, 2018, Т. 10, с. 21–43. ISSN (print): 1313-4256, DOI: <http://hdl.handle.net/10506/2560>
- Миланова, Милена, Лозанова-Белчева, Елица.** Рефлексия на Европейската рамка DigComp 2.0 в обучението на БИН специалисти в СУ „Св. Климент Охридски“. В: *Библиотека*, 2017, Год. XXIV, № 3, с. 221–235. ISSN 0861-847X. Достъпна от: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=618571>
- Семова, М.** Фондонабиране чрез университетските Алумни клубове в България. Успешни проекти, продукти и услуги. В: *Годишник на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“*, 2014, Т. 12, № 1, с. 273–287. Достъпно от: <https://www.cceol.com/search/viewpdf?id=412763>
- Семова, Милка, Харалампиев, Калоян.** Алумни мрежите в подкрепа на организационното развитие на университетите в България - подходи за тяхното създаване и развиване. В: *Илиева, Снежана, Маркович, Миряна Р., Янкулова, Йоана състав. Лидерство и организационно развитие: сборник с доклади международна научна конференция „Лидерство и организационно развитие“ Китев, България [16 – 19 юни 2016].* София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2016, с. 342–350. ISBN 978-954-07-4129-1. Достъпно от: <https://unipress.bg/image/catalog/1pdf/6.pdf>
- Add and remove skills on your profile.** In: *LinkedIn Help* [online]. September 2023. <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a549047?hcppcid=search>
- Belcak, Austin.** The LinkedIn Alumni Tool: How to Use it and Make New Connections. In: *Cultivated Culture* [online]. 26 oct 2020. Available from: <https://cultivatedculture.com/linkedin-alumni/>
- Case, T. L., Gardiner, A., Rutner, P., Dyer, J. N.** A linkedin analysis of career paths of information systems alumni. In: *The Journal of the Southern Association for Information Systems*, Vol. 1, N 1, pp. 1-13. DOI: 10.3998/jsais.11880084.0001.102 Available from: <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/info-sys-facpubs/10>
- Chu, C.M., Raju, J., Cunningham, Chris, Ji, Jiuming, Ortiz-Repiso Jiménez, Virginia, Slavic, Aida, Talavera-Ibarra, Ana María, Zakaria, Sohaimi.** IFLA Guidelines for Professional Library and Information Science (LIS) Education Programmes. IFLA, 2022. 20 p. Available from: <https://repository.ifla.org/handle/123456789/1987>
- Davis, J. W., Hans-Georg, F., Monica L., Sullivan, S. E.** Networking via LinkedIn: An examination of usage and career benefits. In: *Journal of Vocational Behavior*, 2020, Vol. 118, 103396, ISSN 0001-8791. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2020.103396>
- Ekwelem, Chukwunaza N.** Mentoring Library and Information Science (LIS) Students for Successful Career Path in the Digital Era. In: *Global Review of Library and Information Science (GRELIS)*, 2023, Vol. 19 (Special Edition), p. 1–16. ISSN 3428-0009. Available from: https://portal.bazeuniversity.edu.ng/staff/assets/uploaded_publications/202311151751031959487960.pdf
- Leeladharan, M., Nileena, P. V., Thiyagarajan, S.** Connecting with Library Science research scholars and alumni using the Facebook Page: An empirical study. In: *Library*

Philosophy and Practice (ejournal), 2020, 4624. Available from: <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/4624>.

- Li, Lei, Peltsverger, Svetlana, Zheng, Jack, Le, Linh, Handlin, Michael.** Retrieving and Classifying LinkedIn Job Titles for Alumni Career Analysis. In: *Proceedings of the 22nd Annual Conference on Information Technology Education (SIGITE '21)*. New York: Association for Computing Machinery, 2021, pp. 85–90. DOI: <https://doi.org/10.1145/3450329.3476858>
- Li, Lei, Zheng, Guangzhi, Peltsverger, Svetlana, Zhang, Chi.** Career Trajectory Analysis of Information Technology Alumni: A LinkedIn Perspective. In: *Proceedings of the 17th Annual Conference on Information Technology Education (SIGITE '16)*. New York: Association for Computing Machinery, 2016, pp. 2–6. DOI: <https://doi.org/10.1145/2978192.2978221>
- Oetjen, R. M., Oetjen, D., Richardson, E., Calkins, C., Gordon, J.** Creating a Culture of Connectedness to Foster Alumni Engagement. In: *Journal of Health Administration Education*, 2023, Vol. 40, N 1, pp. 23–38. Available from: <https://www.ingentaconnect.com/content/aupha/jhae/2023/00000040/00000001/art00004>
- Page alumni tab** In: *LinkedIn Help* [online]. July 2023. Available from: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a567083?hcppcid=search>
- Sibiya, Talente, Shongwe, Mzwandile.** South African Library and Information Science (LIS) Students' Perceptions, Motivations and Reasons for Enrolling in the LIS Program. In: *Libri*, Vol. 71, N 2, 2021, pp. 159–170. Available from: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/libri-2019-0041/html#APA>
- Skill endorsements.** In: *LinkedIn Help* [online]. September 2023. Available from: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a565106?hcppcid=search>
- Tsvetkova, N., Mavrodiya, I.** Social Capital and Participation in Virtual Student Communities. In: *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*, 2018, Vol. 4, N 2, p. 800–819. DOI: <https://dx.doi.org/10.20319/pijss.2018.42.800819>

REFERENCES

- Bibliotechno-informatsionni nauki i kulturna politika: magistarska programa.** Ucheben plan 2022/2023. V: *Filosofski fakultet* [onlayn]. Dostapno ot: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BINKP_2022.pdf
- Bibliotechno-informatsionni nauki: bakalavarska programa.** V: *Filosofski fakultet* [onlayn]. Dostapno ot: <https://phls.uni-sofia.bg/obuchenie/bakalavarski-programi/bibliotechno-informacionni-nauki/>
- Bibliotechno-informatsionni nauki: bakalavarska programa.** Ucheben plan 2022/2023 redovno obuchenie. V: *Filosofski fakultet* [onlayn]. Dostapno ot: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BIN_2022_redovno.pdf
- Bibliotechno-informatsionni nauki: bakalavarska programa.** Ucheben plan 2022/2023 zadochno obuchenie. V: *Filosofski fakultet* [onlayn]. Dostapno ot: https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/BIN_2022_zadochno.pdf
- Bibliotechno-informatsionni tehnologii: magistarska programa.** Ucheben plan 2022/2023. V: *Filosofski fakultet* [onlayn]. Dostapno ot: <https://phls.uni-sofia.bg/wp-content/uploads/2024/07/Bibliotechno-inforatsionni-tehnologii-2023.pdf>

- Karabelyova, Sonya, Doreva, Deyana.** Psihologicheski aspekti na kariernia izbor. V: *God. SU "Sv. Kliment Ohridski", Filosofski fakultet, Kniga Psihologia*, T. 102, 2011, s. 91–118. Dostapno ot: <http://hdl.handle.net/10506/768>
- Mavrodieva, Ivanka.** Mediyna ekologia i digitalna mediyna gramotnost. V: *Problemi na postmodernostta*, 2019, God. 9, № 1, s. 112–131. ISSN 1314-3700. Dostapno ot: <https://pmpjournal.org/index.php/pmp/article/view/171/163>
- Mavrodieva, Ivanka.** Studentite i sotsialnite mrezhi: mezhdu priemaneto vav virtualni grupi i utvarzhdavaneto vav virtualni obshtnosti. V: **Harizanova, Olya, Mavrodieva, Ivanka, Kavrakova-Georgieva, Stamen, Nikolov, Nikola.** *Blagopoluchie v digitalnia svyat.* Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2017. s. 48–68. Dostapno ot: <http://hdl.handle.net/10506/1412>
- Milanova, Milena, Lozanova-Belcheva, Elitsa.** Obuchenieto na spetsialisti po informatsionni nauki v Sofiyskia universitet „Sv. Kliment Ohridski“ v konteksta na digitalnata transformatsia i iziskvaniyata na pazara na truda. V: *Godishnik na Sofiyskia universitet „Sv. Kliment Ohridski“, Filosofski fakultet, Kniga Bibliotechno-informatsionni nauki*, 2018, T. 10, s. 21-43. ISSN (print): 1313-4256, DOI: <http://hdl.handle.net/10506/2560>
- Milanova, Milena, Lozanova-Belcheva, Elitsa.** Refleksia na Evropeyskata ramka Dig-Comp 2.0 v obuchenieto na BIN spetsialisti v SU „Sv. Kliment Ohridski“. V: *Biblioteka*, 2017, God. XXIV, № 3, s. 221–235. ISSN 0861-847X. Dostapna ot: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=618571>
- Semova, M.** Fondonabirane chrez universitetskite Alumni klubove v Bulgaria. Uspeshni proekti, produkti i uslugi. V: *Godishnik na Stopanskia fakultet na SU „Sv. Kliment Ohridski“*, 2014, T. 12, N 1, s. 273–287. Dostapno ot: <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=412763>
- Semova, Milka, Haralampiev, Kaloyan.** Alumni mrezhite v podkrepa na organizatsionno-to razvitie na universitetite v Bulgaria – podhodi za tyahnoto sazdavane i razvivane. V: **Ilieva, Snezhana, Markovich, Miryana R., Yankulova, Yoana** sastav. *Liderstvo i organizatsionno razvitie: sbornik s dokladi mezhdunarodna nauchna konferentsia „Liderstvo i organizatsionno razvitie“ Kiten, Bulgaria [16–19 yuni 2016]*. Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2016, s. 342-350. ISBN 978-954-07-4129-1. Dostapno ot: <https://unipress.bg/image/catalog/1pdf/6.pdf>
- Add and remove skills on your profile.** In: *LinkedIn Help* [online]. September 2023. <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a549047?hcppcid=search>
- Belcak, Austin.** The LinkedIn Alumni Tool: How to Use it and Make New Connections. In: *Cultivated Culture* [online]. 26 oct 2020. Available from: <https://cultivatedculture.com/linkedin-alumni/>
- Case, T. L., Gardiner, A., Rutner, P., Dyer, J. N.** A linkedin analysis of career paths of information systems alumni. In: *The Journal of the Southern Association for Information Systems*, Vol. 1, N 1, pp. 1-13. DOI: 10.3998/jsais.11880084.0001.102 Available from: <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/info-sys-facpubs/10>
- Chu, C.M., Raju, J., Cunningham, Chris, Ji, Jiuming, Ortíz-Repiso Jiménez, Virginia, Slavic, Aida, Talavera-Ibarra, Ana María, Zakaria, Sohaimi.** IFLA Guidelines for Professional Library and Information Science (LIS) Education Programmes. IFLA, 2022. 20 p. Available from: <https://repository.ifla.org/handle/123456789/1987>
- Davis, J. W., Hans-Georg, F., Monica L., Sullivan, S. E.** Networking via LinkedIn: An

- examination of usage and career benefits. In: *Journal of Vocational Behavior*, 2020, Vol. 118, 103396, ISSN 0001-8791. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2020.103396>
- Ekwelem**, Chukwunaza N. Mentoring Library and Information Science (LIS) Students for Successful Career Path in the Digital Era. In: *Global Review of Library and Information Science (GRELIS)*, 2023, Vol. 19 (Special Edition), p. 1–16. ISSN 3428-0009. Available from: https://portal.bazeuniversity.edu.ng/staff/assets/uploaded_publications/202311151751031959487960.pdf
- Leeladharan**, M., **Nileena**, P. V., **Thiyagarajan**, S. Connecting with Library Science research scholars and alumni using the Facebook Page: An empirical study. In: *Library Philosophy and Practice* (ejournal), 2020, 4624. Available from: <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/4624>.
- Li**, Lei, **Peltsverger**, Svetlana, **Zheng**, Jack, **Le**, Linh, **Handlin**, Michael. Retrieving and Classifying LinkedIn Job Titles for Alumni Career Analysis. In: *Proceedings of the 22nd Annual Conference on Information Technology Education (SIGITE '21)*. New York: Association for Computing Machinery, 2021, pp. 85–90. DOI: <https://doi.org/10.1145/3450329.3476858>
- Li**, Lei, **Zheng**, Guangzhi, **Peltsverger**, Svetlana, **Zhang**, Chi. Career Trajectory Analysis of Information Technology Alumni: A LinkedIn Perspective. In: *Proceedings of the 17th Annual Conference on Information Technology Education (SIGITE '16)*. New York: Association for Computing Machinery, 2016, pp. 2–6. DOI: <https://doi.org/10.1145/2978192.2978221>
- Oetjen**, R. M., **Oetjen**, D., **Richardson**, E., **Calkins**, C., **Gordon**, J. Creating a Culture of Connectedness to Foster Alumni Engagement. In: *Journal of Health Administration Education*, 2023, Vol. 40, N 1, pp. 23–38. Available from: <https://www.ingentaconnect.com/content/aupha/jhae/2023/00000040/00000001/art00004>
- Page alumni tab** In: *LinkedIn Help* [online]. July 2023. Available from: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a567083?hccppcid=search>
- Sibiya**, Talente, **Shongwe**, Mzwandile. South African Library and Information Science (LIS) Students' Perceptions, Motivations and Reasons for Enrolling in the LIS Program. In: *Libri*, Vol. 71, N 2, 2021, pp. 159–170. Available from: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/libri-2019-0041/html#APA>
- Skill endorsements**. In: *LinkedIn Help* [online]. September 2023. Available from: <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a565106?hccppcid=search>
- Tsvetkova**, N., **Mavrodieva**, I. Social Capital and Participation in Virtual Student Communities. In: *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*, 2018, Vol. 4, N 2, p. 800–819. DOI: <https://dx.doi.org/10.20319/pijss.2018.42.800819>